

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 czerwca 2016 r.

Pozycja 415

POSTANOWIENIE

z dnia 9 czerwca 2016 r.

Sygn. akt Ts 27/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący

Stanisław Biernat

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz – sprawozdawca,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 kwietnia 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej K.K.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględniać zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 stycznia 2015 r. (data nadania) K.K. (dalej: skarżąca) zakwestionowała zgodność art. 68 ust. 2b w zw. z art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2015.1774, ze zm.; dalej: ugn) z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 w zw. z art. 64 ust. 1, art. 64 ust. 2 i 3 w zw. z art. 21 ust. 1 i w zw. z art. 75 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem z 9 lutego 2015 r. Trybunał zawiesił postępowanie w przedmiocie wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej do czasu zakończenia postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie rozpoznania skargi kasacyjnej od wydanego w sprawie skarżącej prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z września 2014 r.

Postanowieniem z kwietnia 2016 r. Trybunał podjął zawieszone postępowanie, odmówił nadania złożonej skardze dalszego biegu i pozostawił bez rozpoznania wnioski skarżącej o wydanie postanowienia tymczasowego, stwierdziwszy oczywistą bezzasadność skargi na podstawie art. 49 w zw. z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Podkreślił, że przyznanie bonifikaty cenowej przy wykupie nieruchomości od państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jak i obowiązek jej zwrotu w określonych okolicznościach nie stanowią ingerencji w prawo własności, w tym w prawo do rozporządzania nieruchomością przez właściciela. Trybunał uznał tym samym, że nie istnieje, jak sugeruje skarżąca, związek pomiędzy obowiązkiem zwrotu bonifikaty a prawem własności pierwotnego nabywcy lub osoby trzeciej, który uzasadniałby kontrolę przepisów określających obowiązek zwrotu bonifikaty w kontekście ograniczenia konstytucyjnie gwarantowanego prawa własności. Jako pozbawioną znaczenia dla przyznania ochrony skargowej Trybunał ocenił również

okoliczność działania przez skarżącą w zaufaniu do błędnego pouczenia jej przez urzędników magistratu. Zdaniem Trybunału w części, w której skarżąca oparła swoje zarzuty na naruszeniu art. 2 i art. 21 ust. 1 Konstytucji, skarga nie spełniała wymagań określonego w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK z 1997 r., ponieważ nie wskazała ona konstytucyjnych praw wynikających z tych przepisów ustawy zasadniczej, ani tym bardziej sposobu ich naruszenia.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżąca, nawiązując w pierwszej kolejności do zarzucanego w wyniku wstępnego rozpoznania skargi braku nawiązania przez nią do powołanych w zarzutach przedstawionych w skardze art. 2 i art. 21 ust. 1 Konstytucji, utrzymuje, że „cała treść skargi stanowi odniesienie do tych właśnie wzorców kontroli”. Jak podkreśla: „Wszystkie szczegółowo rozwinięte w uzasadnieniu skargi zarzuty i twierdzenia skarżącej odnoszą się do naruszenia zasady racjonalności ustawodawcy oraz poprawnej legislacji, zaś w zakresie, w jakim skarżąca została wprowadzona w błąd przez pracowników urzędu gminy – naruszenia zaufania obywatela do państwa i prawa”. Zaznacza też, że „szczegółowe odniesienie w uzasadnieniu skargi do naruszenia normy zawartej w art. 64 Konstytucji odnosi się w pełni również do naruszenia normy zawartej w art. 21 ustawy zasadniczej”. Skarżąca wyjaśnia, że „nie kwestionowała w skardze zgodności regulacji obejmującej obowiązek zwrotu bonifikaty co do zasady, ale brak racjonalności w nałożeniu tego obowiązku na osoby bliskie pierwotnemu nabywcy, które dokonały zbycia nieruchomości bonifikowanej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych”. W przekonaniu skarżącej Trybunał pominął w swoich rozważaniach konkretny przypadek sprzedaży, z którym wiąże ona „naruszenie praw i wolności wskazanych w skardze konstytucyjnej, a więc przypadek zbycia nieruchomości przez obdarowaną lokalem bonifikowanym osobę bliską pierwotnemu nabywcy – w celu zakupu innego lokalu służącego celom mieszkaniowym”. Jej zdaniem „uzasadnienie postanowienia o odmowie nadania skardze dalszego biegu w żadnym zakresie nie odnosi się do podnoszonych przez nią zarzutów nieracjonalności nałożenia na pierwotnego nabywcę i osobę mu bliską odmiennych obowiązków, przy spełnieniu identycznych przesłanek, czym, jak wskazywała skarżąca, naruszone zostają zarówno zasada proporcjonalności, jak i równego traktowania obywateli”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa o TK z 1997 r. Jednak zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie w postępowaniu przed Trybunałem na etapie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Analizowane zażalenie dotyczy postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, która została wniesiona przed 30 sierpnia 2015 r., dlatego do jego rozpatrzenia zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 w zw. z art. 49 ustawy o TK z 1997 r. skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b *in fine* w zw. z art. 36 ust. 6 i 7 ustawy o TK z 1997 r.). Na etapie rozpoznawania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w zaskarżonym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przytoczone w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w tym

orzeczeniu i dlatego nie zasługują na uwzględnienie.

W zażaleniu skarżąca powtórnie wyraża przekonanie, że zakwestionowane przepisy wprowadzają rozwiązanie sprzeczne z zasadami prawidłowej legislacji i racjonalności ustawodawcy, w sposób nieuzasadniony naruszają nadto zasadę proporcjonalności i równego traktowania obywateli. Jak podkreśla, „nie kwestionowała w skardze zgodności regulacji obejmującej obowiązek zwrotu bonifikaty co do zasady, ale brak racjonalności w nałożeniu tego obowiązku na osoby bliskie pierwotnemu nabywcy, które dokonały zbycia nieruchomości bonifikowanej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych”.

Odnosząc się do postawionych w zażaleniu zarzutów, Trybunał zwraca uwagę na to, że z ochrony skargowej może skorzystać tylko ten, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone (art. 79 ust. 1 Konstytucji). Nie wystarczy zatem ani przywołanie jako wzorca kontroli konstytucyjności zaskarżonych regulacji przepisu ustawy zasadniczej będącego źródłem konstytucyjnych praw (np. art. 64 Konstytucji) bez jednoczesnego wykazania naruszenia tych praw, ani tym bardziej zakwestionowanie zgodności tych regulacji z konstytucyjnymi zasadami ustrojowymi niewyrażającymi wolności lub praw (np. art. 2 i art. 21 Konstytucji).

W ocenie Trybunału rozpatrywane zażalenie potwierdza jedynie zasadność odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu. Dowodzi ona, że skarżąca nie jest w stanie wykazać, iż zakwestionowane przez nią przepisy ugn są źródłem naruszenia jej konstytucyjnych praw podmiotowych wskazanych w skardze. Nie ulega wątpliwości, że może one wesprzeć swą argumentację, odwołując się – tak jak czyni to w zażaleniu – do art. 2 i art. 21 Konstytucji, aby wykazać naruszenie prawa własności lub innych praw majątkowych, których ochronę gwarantuje art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji. Jednak argumentacja taka powinna ustępować przed obowiązkiem sformułowania podstawowego zarzutu, zarzutu naruszenia konkretnego prawa podmiotowego. Nawiązania do takiego zarzutu nie zawiera już zażalenie, w którym – co istotne – nie znalazło się choćby jedno zdanie wskazujące na naruszenie wolności lub praw skarżącej określonych w Konstytucji.

Trybunał podkreśla jeszcze raz, że postawione w skardze zarzuty naruszenia konstytucyjnego prawa własności, wywodzonego przez skarżącą z art. 64 ust. 1 Konstytucji (m.in. s. 12 skargi), oraz „prawa do lokalu mieszkalnego”, wynikającego zdaniem skarżącej z art. 75 ust. 1 Konstytucji (s. 13 i 14 skargi), świadczą o oczywistej bezzasadności skargi. Zwraca w szczególności uwagę na to, że zakwestionowane przepisy ugn nie pozbawiają skarżącą „prawa dalszej sprzedaży lokalu w celu zakupu innego, pełnowartościowego”, co zostało już wyjaśnione w zakwestionowanym postanowieniu o odmowie nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał przypomina, że skarżąca nabyła lokal od swojej matki na podstawie umowy darowizny. Wskazuje w związku z tym, że jeśli matka skarżącej zamierzała zbyć lokal i uzyskane z tego tytułu środki przeznaczyć na zaspokojenie swoich potrzeb mieszkaniowych, to mogła tego dokonać bez utraty bonifikaty, czyniąc to samodzielnie lub z pomocą skarżącej (choćby na podstawie udzielonego skarżącej pełnomocnictwa). W ocenie Trybunału sytuacja, w której znalazła się skarżąca i z którą wiąże ona naruszenie swoich konstytucyjnych praw, jest więc w świetle tych okoliczności następstwem jej autonomicznej decyzji i nie może podlegać modyfikacji w postępowaniu skargowym.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.